

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Iskrnjemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXV.—LETO XXXV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), OCTOBER 22, 1952

STEVILKA (NUMBER) 209

Anglež ostane trgovca

LONDON, 21. oktobra.—Komisija za zunanjo trgovino je javila, da se je 1.1000 britanskih izvoznikov družb javilo pripravljenih, da naveže trgovske stike s komunistično Kitajsko. Pogajanja so se že začela. Samo sedem izvoznikov družb je izrazilo svoje pomisleke glede obnove trgovine s Kitajsko, češ, da gre za komunistično državo; in le dve izvozniki družbi sta zavzeli izrazito negativno stališče.

Domače vesti

Pohabljenec obtožen

Velika porota je včeraj obtožila 75 let starega brezdomca Jose C. Viento, ki je brez nog, umoril prvega in drugega reda. Pohabljenec je priznal, da je 21. septembra letos, z nožem do smrti zabil restavracijskega Petra Pashale, starega 52 let, v njegovi restavraciji na 14104 St. Clair Ave. Zakaj je Pashala umoril, obtoženec ni hotel povedati.

iz bolnišnice

iz Woman's bolnišnice se je vrnila na svoj dom Mrs. Jennie Megee, stanujoča na 10901 Prince Ave. Najlepše se zahvaljuje vsem za obiske, cvetlice, kartice in darila, ki jih je prejela. Se vedno se nahaja na zdravniško oskrbo na domu, kjer jo prijateljice lahko obiščejo.

Novi naslov

Mrs. Gertrude Kapler, bivša Clevelandčanka, ki se je pred nedavnim podala v Florido, spodbuja, da se je tamkaj preselila na novi naslov, in sicer ji prijateljice lahko pišejo na: 521 Dora St., New Smyrna Beach, Fla.

V Florido

V soboto se poda na par-mestni oddih v tople Florido, poverjeni Mr. Theodore Hartman iz North Royalton, Ohio. Obiskal bo več krajev kot Stewart, Fort Myers, Tampa, New Smyrna Beach, itd. Želimo mu srečno pot in zdrav povratek!

V bolnišnici

Dobro poznani Mr. Charles Wick, 19701 Renwood Ave., ki vodi trgovino s pivom in mehko ploščo na E. 156 St., se nahaja v bolnišnici v Glenville bolnišnici. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja!

NAJSTAREJŠI ČLOVEK NA SVETU UMRL

CLARKSBURG, Cal., 21. oktobra.—Umrl je Joaquin King, katerega so smatrali za najstarejšega človeka na svetu. Dopolnil je starost 114 let. King je bil rojen na Azorskih otokih, prišel se je najprej naseliti v Kalifornijo, nato pa odšel v California.

DELAL JE 86 LET

GRASSINGTON, Anglija, 20. oktobra.—Theodore C. Taylor, industrijski tekstile industrije, je umrl v starosti 102 leti. Vsem komu je delal 86 let, je šel v pokoj in to radi boleznijo. Pokoj je živel samo tri tedne.

Francija naj pove kaj je z njo!

PARIZ, 21. oktobra.—Na sestanku med britanskim zunanjim ministrom Edenom, francoskim Schumanom in vojnim ministrom Plevonom, ki se je vršil v posloju britanskega poslaništva v Parizu, je prišlo do košljive debate kako naj se orientira Francija, ali je za zblizanje z Nemčijo in za skupno zapadno evropsko armado, ali ne. Vladi, ki je za ta načrt, naj pomaga britanski zunanji minister Eden.

Poročali smo že, da sta dva vidna francoska politika kot Herriot, ki je predsednik spodnje zbornice in bivši ministrski predsednik Daladier, zavzela negativno stališče do Zapadne Nemčije.

Druge države članice vojaške organizacije N.A.T.O. kot so Zapadna Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg, hočejo vedeti, kaj je francoska politika do nemške sodelave v zapadni Evropi, ker je ravno Francija na tem vprašanju najbolj zainteresirana.

Gre za dvojne pogodbe, mirovne pogodbe z Zapadno Nemčijo in pa za odobritev dogovora, da se Nemčija kot enakopravna sodelave skupne zapadne evropske obrambene organizacije.

Ministrski predsednik Pinay je imel v načrtu, da se dajo omenjeni pogodbi v parlamentarno odobritev šele prihodnjega januarja. Zunanji minister Schuman zastopa stališče, da naj se debata o teh pogodbah odloži do 22. oktobra. Na drugi strani se zopet računa z možnostjo, da bo tudi Francija počakala na izid ameriških volitev, ki bodo dne 4. novembra, ker ji bo ta izid narekoval tudi njene smernice v zunanji politiki.

Istočasno se javlja, da se bodo začeli meseca novembra veliki pomorski in zračni manevri, katerih se bodo udeležile države Francija, Italija, Grčija, Turčija, Velika Britanija in Amerika. Kraj in točni datum teh manevrov še ni bil objavljen. Prvič se bodo teh manevrov v okrilju severno Atlantske zveze udeležile oborožene sile Grčije in Turčije in se računa, da bo pozorišče manevrov Sredozemlje. Manevrov se bo udeleževalo 170 ladij in 500 letal.

Če bo stavka—kaj bo s premogom?

Železniška družba New York Central javlja, da, če bo stavka v premogokopih trajala, se bo začelo z večjimi odpusti delavstva čez en teden.

Jeklarne imajo dovolj premoga na zalogi in ni razloga za zaskrbljenost, če bi prišlo do splošne stavke v rudnikih.

Prodajalci premoga na drobno trdijo, da imajo dovolj zaloge premoga za 60 do 75 dni.

Clevelandska Illuminating Co. pravi, da ima zaloge premoga za njmanj 120 dni. Mestna elektrarna ima zaloge premoga za tri mesece.

Ogrevanje šol ni v nevarnosti za en mesec v šolah večjega obsega in za dva meseca na manjših šolah. Pri vsem tem pa šolske uprave pričakujejo, da bodo tudi preko te dobe dobivale zadostno količino premoga, če stavka traja dalje in šolski pouk ne bo moten.

Ali bo prišlo do formalne

LETA 1960 BO V AMERIKI 180 MILIJONOV LJUDI

Če se bo prebivalstvo v Ameriki množilo po sedanjih lestvici, so izračunali, da bo leta 1960 v Ameriki že 180 milijonov ljudi. Seveda, če ne pride kaj vmes, kakor vojne grozote in grozote depresije.

Odkod ti računi? V letih 1946-1951 je bilo na leto 3.663.000 rojstev, ali 25% višje kot v letih 1914-1923, ali 54% višje kot za časa velike depresije 1932.

Drugi račun je ta, da se množi število zakonov in pada število zagrizenih samcev. Med leti 1940 in 1950, ko se je prebivalstvo Amerike množilo za 15%, se je število novoporočenec povečalo za 26%. Rod iz teh zakonov je račun bodočnosti.

SPORT IN LJUBEZEN

NEWARK, N. J., 21. oktobra.—Billy Loes, ki igra v moštvi Brooklyn baseball, je bil klican na policijo, ker ga je neko 20-letno dekle obdolžilo očetovstva še nerojenega otroka. Dekle je dalo na zapisnik, da je imela z Loesom ponovne intimne odnose meseca marca v hotelu Miami, ki je bilo moštvo Dodgers na vežbanju. Otrok da bo rojen okrog novega leta.

Billy Loes se je začudil nad to obdolžitvijo in pravi, da dekleta sploh ne pozna. Drugi člani tega moštva držijo z Loesom in trdijo, da gre za znano izsiljevanje.

PRISILIL JO JE K SAMOMORU

RIM, 21. oktobra.—Danes se je začel proces zoper Domenico Serva, ki je prisilil svojo ženo Giseldo, da je izvršila samomor. Domenico jo je sumil nezvestobe. Dal ji je rok deset minut, da skoči skozi okno in jo nato zaklenil. Giselda je v resnici skočila skozi okno v smrt, vendar pa je sicer težko poškodovana še nekaj trenutkov živela, da je lahko povedala, da jo je Domenico, njen mož, prisilil do samomora.

V EVROPI JE PREVEČ LJUDI

ZENEVA, Svica, 21. oktobra.—Osrednji urad za evropsko izseljevanje si je izdelal načrt, pa tudi sam sebi zastavil nalogo, da pomaga pri izseljevanju preobitne Evrope. V letu 1953 naj bi se izselilo iz Evrope 120.000 ljudi.

Pobiranje asesment

Tajniki društev, ki zbirajo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., bodo pobirali asesment za tekoči mesec v petek, 24. oktobra. Članstvo se opozarja, da tozadevno upošteva in da pravočasno poravnava svoje prispevke.

GLASBENA MATICA

poda
VERIJEVO OPERO
"LA TRAVIATA"
v NEDELJO,
2. NOVEMBRA 1952
v SLOVENSKEM NARODNEM
DOMU
St. Clair Ave. ob 3.30 pop.
Vstopnice so naprodaj pri članih
zbornice, pri Orazmih v S.N.D.,
ali pa pokličite Mr. Anton
Schubel, telefon EXpress 1-8638
Cene
\$1.00, \$1.50, \$2.00 in \$3.00
Vsi sedeži so rezervirani

Kateremu generalu Eisenhowerju je verjeti; onemu od včeraj ali od danes?

IZBIRA VOLILCU NE BO TEŽKA; TRUMAN O DISKRIMINACIJI

SPRINGFIELD, Ill., 21. oktobra.—Na ponovnem demokratskem zborovanju v Springfieldu se je demokratski kandidat baval najprej z domačimi kandidati države Illinois, nato pa nazorno in prepričevalno naslikal dvojne glav republikanec Eisenhowerja od včeraj in danes, Eisenhowerja na severu in na jugu Amerike, vedno pa samega v sebi v skrajnem nasprotstvu.

Stevenson je izvajal:

Komunisti v federalni vladi so posledica brezbrizne in hlapave politike. Nato trdi Eisenhower, da vlada Trumana namenoma zakriva komuniste. Eisenhower pa niti ne omeni izpovedi generala Bedella Smitha, ki je šef tajne obveščevalne službe in ki so zoper vsako pomoč Amerike Evropi.

Eisenhower in socialnost

General je izrazil svojo naklonjenost ideji socialnega zavarovanja. (Kot predsednik univerze Columbia pa je dejal: Amerikanci naj gredo v zapor, pa bodo dobro zavarovani, ker bodo imeli posteljo, hrano in streho nad seboj.)

Toda isti Eisenhower priporoča ponovno izvolitev ohijskega senatorja Brickerja, ki je kričal na republikanski konvenciji v Chicagu preteklega julija, "da je uničiti zadnje ostanke New Deala." Socialno zavarovanje pa je gotovo eno izmed teh ostankov. Torej kateremu generalu naj verjamemo in mu zaupamo?

General si lasti z republikanci vred vse progresivne pridobitve, ki so jih izbojevali demokrate vključno najbolj divji republikanski opoziciji. Istočasno pa tolče po demokratski stranici, češ, da je zanič in nesposoben voditi državne posle. General toči krokodilove solze nad današnjimi stroški preživljanja, a istočasno pozivlja Amerikance, da naj volijo republikansko listo v celoti. Torej tudi senatorja Martina iz Pennsylvanije, ki je vztrajno in dosledno glasoval proti vsaki kontroli namenjenu temu, da se tlačijo cene k tlom.

NAČELNA IZJAVA GOV. LAUSCHETA

"Ves čas moje politične kariere sem imel borbo z raznimi bossi. Ne samo s političnimi, marveč z bossi vsake vrste. Nikar ne dovolimo bossom, da postanejo mogočnejši kot je naša vlada. Gre za bosse poslovnega sveta, bosse delavstva, bosse raketirjev, ki skušajo prepričati mojo izvolitev.

Grem po poti, kakor sem jo hodil do sedaj. Skušal bom odločiti se vedno tako, da bo odločitev v splošnem interesu ohijskega ljudstva. To pot bom tudi nadaljeval, tudi če me moj program spravi v slabo voljo močnih političnih skupin.

Pogosto sem se v nočni tišini, če sem pomišljal kakšna ponižanja mora pretrpeti kandidat, spraševal sam sebe, zakaj pa ponovno kandidiram. Mladina

Zmešani Eisenhower in Evropa

Kakor kaže prilika se Eisenhower zavzema za ameriško pomoč obrambeni zvezi severno Atlantskega pakta. Na drugi strani pa podpira senatorje, ki so zoper vsako pomoč Amerike Evropi.

Glede Koreje trdi Eisenhower, da naj se iz 20 milijonov južnih Korejcev rekrutira armada, ki naj brani južno Korejo, na ta način pa bodo prišli Amerikanci lahko domov. Če je generalu kaj na časti, naj tudi prizna, da je sedanje vojaško vodstvo na Koreji v rokah Amerikancev eno leto in pol večbalo južne Koreje in je južno korejska armada trenutno na bojišču že močnejša od ameriške.

Na čelo državne obrambe naj se stavi poslovni človek, ki bo znal bolj kontrolirati izdatke. Toda tak poslovni človek na tem mestu je sedi in to je Robert Lovett, ki ni samo poslovni človek, marveč star prijatelj generala in obenem republikanec. Poslovni ljudje so Averell Harriman in Paul Hoffman, zadnji ne samo republikanec, marveč zagovornik generala, ko je ta še bil v Evropi.

Vsi ameriški diplomati so po mnenju Eisenhower zanič. Toda isti Eisenhower jih je kot komandant v Evropi navdušeno zdušo in telesom, umom in srcem podpiral.

Stara republikanska garda, ki obkroža Eisenhowerja, ve točno kaj hoče z Eisenhowerjem, kateremu tudi predlaga kaj naj dela in kaj bo moral delati, če bi prišel kot predsednik Amerike v Washington.

Načelna izjava Trumana

"Gotovi republikanci so zlonamerno napačno tolmačili mojo izjavo z dne 17. oktobra, ko

sem pojasnil stališče republikancev v kongresu do emigracijskega zakona. Med tistimi, ki so glasovali za zakon McCarran in ki so preglašovali moj veto, je bil republikanski podpredsedniški kandidat. Nadalje republikanci Jenner in McCarthy. Skupaj z bivšim senatorjem Revercombom, ki je vodja anti-katoliške akcije, je bil antisemit, ko je šlo za zakon o razsejnih osebah, so ti ljudje v obziru republikanskega kandidata. Republikanski kandidat ne more odvrniti od sebe odgovornosti za te divje zakone. Danes je pripravljen sprejeti prav isto prakso, ki zagovarja vladujočo raso, čeprav je bil svojetasno eden izmed voditeljev, ko naj se Evropa osvobodi teh vlastodržcev (mišljeno je Hitlerjansko divjanje in njegovo pojmovanje o nordijski vođeči rasi.)

K temu, kar sem takrat izjavil, naj dodam in ne odvezam nobene besede tudi danes. Zavihanje pa pomeni, če republikanci hočejo iz gornje moje izjave trditi, da je po moji trditvi predsedniški republikanski kandidat antikotolik in antisemitist. McCarran, ki je sicer demokrat in ki je očel novega vseljeniškega zakona, ni demokrat mojega kova."

Novi vseljeniški zakon sloni na istih principih kot stari iz leta 1924 in ki je pri vseljevanju v Ameriko dal prednost Anglosaksoncem in Nemcem, otežkoval pa je vseljevanje predvsem narodom iz jugovzhodne Evrope; Truman je vložil zoper ta zakon svoj veto, toda republikanska kongresna večina v družbi z reakcionarnimi demokrate iz juga je Trumanovo veto preglasovala. Isti republikanci se sedaj ravno radi volitev in ker vedo, da zakon ni demokratičen in ne popularen, zavzemajo za to, da se zakon spremeni. Zagovornik spremembe je tudi general Eisenhower—na zunanji.

Prelom med Anglijo in Iranom

TEHERAN, Iran, 21. oktobra.—Iranska vlada je prekinila diplomatske odnose z Veliko Britanijo. Svojeemu osebu v Londonu je naročila, da naj zapusti London in se vrne v Iran.

Iranska vlada je enako odredila termin, v katerem mora britansko osobe na britanskem poslaništvu zapustiti Iran.

Obe državi ostaneta na ta način brez vsakih zvez. Ameriški poslanik Henderson je posredoval, a brezuspešno. Do preloma je prišlo, ker je London zavrnil zadnjo ponudbo Mossadegha, kako naj se reši anglo-iranski petrolejski spor.

Ženska najdena mrtva

Na sporočilo odvjetnika, da že dva dni ne more dobiti telefonskega stika z neko svojo klientko, je policija včeraj vdrla v stanovanje vdove Mrs. Venus R. Ainger na 1946 E. 73 St., in jo našla mrtvo. Mrs. Ainger, ki je stara 72 let, je šla do odvjetnika v svrhu oporoke, katero je imela podpisati v ponedeljek, ko jo je odvjetnik zamenjal s kušal dobiti. Ženska je živel sama v dvo-nadstropni hiši.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

FRANK LAUSCHE IN ZAKONI

Če se dolži Frank Lausche za vse kot krivec, pa naj si gre za veselje ali žalost, zadovoljstvo ali nezadovoljstvo in razočaranja pri raznih odločbah ameriških oblasti, gre za tistega, ki tako misli kot človeka, ki ni politično razgledan.

Vprašanje zakona—postave je temeljno vprašanje za vsakega državljan. Politična izobrazba pa narekuje, da državljan, tudi Slovenec, ve kakšna so pota in vloga zakona.

Smo v dnevih volitev. Ne samo volitev vrhovnih glav, marveč lepe vrste drugih državnih funkcionarjev. Tudi governerja. Politični govori kažejo, da se hoče vplivati kakor na gotovo ljudsko nevednost, ko se govori o krivdi in odgovornosti za vse, kar se je zgodilo v državnem življenju. Še bolj pa izhaja iz privatnih razgovorov, da nekateri volilci res ne vedo ali pa nekateri celo namenoma nočejo vedeti, kako je deljena javna odgovornost.

Frank Lausche je governer države Ohio. Ker smo v ameriški demokraciji in demokracija pomeni "vlada ljudstva, iz ljudstva, za ljudstvo, za ljudstvo," mora to ljudstvo sodelovati pri vodstvu državnih poslov. Ker pa v Ameriki nimamo neposredne demokracije kot jo imajo na primer v nekaterih krajih v Švici, da se vse ljudstvo za vsako glasovanje zbere, marveč imamo posredno demokracijo, sodelujejo Ohijci pri vodstvu države Ohio po svojih izvoljenih zastopnikih, poslancih in senatorjih, ki so zbrani v Columbusu v senatu in spodnji zbornici. Ker pa je pri vladanju demokratski običaj, da je mogoče priti do zakona le, če se zanj dobi potrebna večina, torej večina obeh zakonodajnih zbornic, je governer odvisen od večine teh zbornic. Ako je sposoben si jo zna pridobiti. Zna zbornico prepričati kaj je državi potrebno. Lausche je demokrat, nima za seboj demokratske strankarske večine in kljub temu je bil že trikrat izvoljen za governerja! Torej neizpodbiten dokaz, da vodi državo pametno in da živi ljudsko zaupanje.

Sodobnemu modernemu državljanu mora biti tudi znano, da so razne podrejene državne oblasti vsaka v svojem delokrogu samostojne. Vsaka ima zopet v svojem delokrogu takozvano pot inštanca ali pritožb, vse pa kakor zakon predpisuje. Znak politične nezrelosti bi bilo za državljana, ki ne bi znal ločiti sodnije od drugih upravnih oblasti in ki bi ne vedel, da gre pot na primer pri sodnji od prve inštanca preko apelacije do vrhovnega sodišča, v katero pot pa se governer kot najvišji upravni uradnik sploh ne sme vtikati. Da je ista stvar pri postopanju drugih javnih oblasti, "Governer Lausche je vsega kriv," če je kdo nezadovoljen z odlokom kake oblasti, ni baš znamenje resnega človeka!

Governer Frank Lausche pa je predstavnik vseh Ohijcev, česar ne smemo izgubiti izpred oči. V naših člankih o governerju Franku Lauschetu smo nazorno pokazali, kako je sestavljena ohijjska družba. Da gre za vseh vrst delavstvo, za močne ohijjske farmerje, za industrijske podjetnike, za srednji sloj, za ljudi z izobrazbo in brez nje. Vse to tvori ohijjsko ljudsko skupnost, blaginja te ljudske skupnosti pa mora biti governerju Franku Lauschetu najvišji zakon. Frank Lausche ta zakon pripozna in se po njem ravna. Njegova izjava je: "Ameriška demokracija je demokracija Abrahama Lincolna izražena v besedah iz ljudstva, z ljudstvom. Zato ne pripoznam nobenih lobistov, to je ljudi zastopnikov gotovih interesnih skupin, ki iščejo samo za sebe izključne privilegije na škodo drugih. Tudi če ne zmagam in mi ne bo več poverjeno ljudsko zaupanje, bom odšel iz governerske palače v Columbusu z zavestjo, da sem ukrepal kot governer vedno, šele po prevdaru kaj je prav in kaj ni prav."

Governer Adlai Stevenson naglašja po Ameriki, ko se poteguje za ameriško predsedniško mesto, da je Amerika ljudska in ne razredna država. Governer Frank Lausche pridiguje po državi Ohio isti princip, da je ohijjska družba sestavljena in ne razredna družba. Dokler ni v Ameriki totalitarizma enega razreda, mora tudi tako biti.

Zavedajmo se pa tega: Manjšinski narodi, Italijani, Slovani in drugi, vidijo v osebi governerja Lauscheta simbol, zunanje znamenje načela, da smo "narod narodov."

Ali bi ne bila sramota, da bi svojemu sinu ravno mi metali polena pod noge?!

L. Č.

RAZNO IZ COLLINWOODA

Opozorilo in ponovni apel na vse delničarje Slovenskega delavskega doma, 15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio, da čim prej pošljete ali pa osebno privedete po 10% odplačilo na vaše članske certifikate SDD. Je še nekaj članov, kateri še do danes niso vseh naših apelov vzeli v vpoštev in ponovno naprošamo vas, da to storite čim prej mogoče. Pošljite v urad tajnika ali pa se osebno zglasite z vašim članskim certifikatom, ker vsi čeki so narejeni že od meseca marca tega leta in dobro delo boste storili za Dom, ako se v ta namen še niste zglasile, da to storite.

Filmiranje 25-letnice SDD je prav dobro izpadlo. Filmi so jako lepi, čisti in dobro vidni. Posebnost tega filmiranja pa so pristne slovenske narodne noše naših deklet in žena, katere so bile za to slavnost vporabljene. Ob prvi priliki se bo te filme kazalo za javnost. Proslava 25-letnice otvoritve Slovenskega delavskega doma je v vseh ožirih prav dobro izpadla in še danes se marsikateri udeležencem te proslave spominja, zato dobivamo pohvalna pisma.

Naša kultura navzlic vsem lepim besedam hira, hira tako vidno iz leta v leto. Posebno se to opaža v zadnji dobi, da smo z kulturo ameriških Slovencev ob kraj pota in v negotovosti nadaljnjega obstoja naših še obstoječih pevskih zborov. Druške organizacije so svoje delo dokončale, to vidimo iz tega, da nobeno dramsko društvo za bodočnost nima nikakega dramskega programa, le še pevski zbori obstojajo, pa tudi njih obstoj je vprašanje bodočnosti. Pevski zbor Jadran, aktiven že nad četrto stoletja, ima pred seboj pojav in težko vprašanje prihodnjega koncerta. Dasiravno je pred nami pojav in vprašanje obstoja naših lastnih kulturnih organizacij, na te pozabljamo radi prevelike zaposlenosti z delom kulturnih vezi med ameriški Slovenci in staro domovino. Najbrže pa bo tako, da tedaj, ko ne bo naših pevskih, dramskih in ostalih kulturnih organizacij, tudi ne bo več zanimanja kulturnih vezi z staro domovino.

Oktet pevcev iz stare domovine. To je zanimivost zadnjih časov med ameriški Slovenci. V enem oziru je to prav imenitna ideja; predstaviti slovensko pesem potom profesionalnih pevcev, in da so to izbrani in najboljši iz Slovenije, o tem ni dvoma, toda, ali ni važno vprašanje to: kdo bo slišal te pevce, kateri bodo seveda lepoto naše pesmi in glasbe podali kot umetniki? Ali morda samo mi ali pa bo glavni cilj predstaviti višek naše kulturne umetnosti splošni ameriški javnosti in s tem dati vedeti, da Slovenci, dasiravno majhen narod po številu, so velik narod v kulturi. Prav gotovo je to, da bodo vsi podani koncerti višek uspeha v naselbinah Cleveland, Chicago, Detroit, Strabane. Kaj pa ostali kraji, kjer so naseljeni naši rojaki? Ali je v teh malih naselbinah pričakovati uspeha? Upamo, da bo odbor, kateri se je zaval za prihod okteta med nas, vpošteval v a ž n o s t seznaniti splošno ameriško javnost o turnejih povabljenih gostov. Potrebno je to, da se prve javne nastope okteta poda potom televizijske in slični nastopi bi rešili velik del težkega vprašanja glede manjših naselbin in potom televizijske bi seznanili Amerikanke o lepoti slovenske pesmi; radio je drugi del važnosti turneje in potem naj bi sledili koncerti po slovenskih narodnih domovih.

V petek: kazanje filma v SDD. Kar je do danes bilo posnetih

filmskih slik potom našim ameriških obiskovalcev stare domovine, so to ene izmed najboljših, katere je posnel na svojem zadnjem obisku naš poznani rojak Joe Dovgan, lastnik trgovine Century Tire Service na Waterloo Rd. Mr. Dovgan je posnel filmske slike, katerih predvajanje vzame dve uri časa. Slike so v krasni naravnih barvah in filmirani so poleg sorodnikov raznih naših rojakov, tudi prelepi kraji Slovenije, Istrije, Like, Hrvatske in Trsta. Te filmske slike se bodo kazale v petek, 24. oktobra ob 8. uri v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vstopnina je 75 centov.

Kaj boste videli na teh filmih, ste gotovo radovedni. Imenitne so: Tito med ameriški Slovenci in obisk znanih "Duguesne" tamburašev. Prvi boste imeli priliko videti maršala Tita takega kot je v družbi Dovganovih, Mrs. Josephine Zakrajšek, Mrs. Therese Gorjanc in drugih obiskovalcev, zame pa je radovednost ta, kako je dobil Dovganov fantek lastnorčni podpis Tita. Nekaj krasnega je tudi prizor nastopa tamburašev, kateri zbor tvorijo študentje in študentke Duguesne univerze iz Pittsburgha, in Tito pleše kolo ples s temi dekleti in fanti. Opažajoč nastop imenovanih prizorov, sem nehoti dobil vtis, da je Tito prav domač človek med svojimi, lep po postavi in jako inteligenten po nastopu.

Da je Jugoslavija krasna po naravnih lepotah, boste videli v filmih, kot so kraji: prekrasna Plitviška jezera v Liki, lepota narave, ki jo morda nima nima nobena druga zemeljska pokrajina, mesto Split v Dalmaciji z prekrasnimi stavbami, segajoč v dobo rimskega kraljestva, Trogir z rimljanskimi utrdinami in zgodovinsko stavbo Sv. Marka, mesto in pristanišče Reka, Pulj in amfiteater-arena, v katerih so bili sužnji darovani za hrano levom. Opatija s krasnimi parki in botaničnimi nasadi.

Ljubljana in krasni razgledi raz gradu okolice mesta, Kranj in okolica ter Črngrobska cerkev, če se voziš od Ljubljane proti Škofji Loki-Kranj preko Sorskega polja imaš čudovit razgled na obe strani, na levi te pozdravljajo Škofjeloški hribovi: Osolnik, Sv. Ožbolt in Lubnik, od časa do časa se ti prikaže starodavni škofjeloški grad, v davni preteklosti sedež brzinjskih škofov, še nadalje so Sv. Urh, Križna gora, Sv. Gabrijel, Planica, Sv. Jošt, Šmarjeta gora, no pa si v Kranju.

Tam pod Sv. Joštom stoji na griču znamenita starodavna cerkev v Črngrobu, katera je bila sezidana okrog leta 1250, torej stara preko 700 let in na zunanji steni je slika Sv. Kristofa, katera nosi letnico 1464, torej je bila naslikana pred 488 leti. Cerkev ima enega najvišjih zvonikov v Sloveniji, ki je visok 60 metrov in nad sto stopnic vodi do zgornjih lin, odkoder se ti odpre čudovit razgled po Gorjanskim in tja proti Ljubljani. Spodaj pod griči na prostranem Sorskem polju so vasi in med temi je moja rojstna vas. Tudi moja rojstna hiša ima Mr. Dovgan na sliki. Dasiravno sem moral zapustiti to rojstno vas, ko mi je bilo osem let, pa vseeno je to, da se vse ostalo v spominu, okoliški kraji in vasi so mi znani, kakor da bi jih zapustil pred le-tom dni.

Pa se vrnimo nazaj k ostalim filmskim slikam. Da je Bled z jezerom kras Slovenije, to že veste in ne daleč od tam je Vrba, rojstna vas nesmrtnega Prešerna, Moste pri Zirovnici, kjer se dokončava eno izmed največjih hidrocentral Jugoslavije; tu boste tudi videli "Zumbrov most,"

pod katerim so bili brutalno postreljeni talci in v skalo izklesana imena žrtve bodo ostala kot večni spomenik brutalnosti naci-fašizma.

Velebit je najvišja gora v Liki, Zagreb, o katerem pravijo, da je najmodernejša mesto Jugoslavije, in cerkev Sv. Stefana, pred katero je bil kronan z žarečo krono upornik Matija Gubec. Videli boste Litostroj pri Ljubljani in tu boste imeli priliko videti, kako slovenski delavec dela, ker filmske slike so posnete tudi znotraj tovarne.

Vsakemu Slovincu je danes že znano ime "bolnica Franja," in prvi boste imeli priliko videti to partižansko bolnišnico v naravnih barvah, kot dostop do bolnišnice, pot do bolnišnice in vse znotranje dele. Grad Turjak

S počitnic Tržčanov v Ameriki

Spoznal sem Franka Tomšiča v Trstu leta 1950, ko je prišel v staro domovino na obisk svojih staršev in brata. Vozil sem ga z mojim avtomobilom na nekatere nakupe po Trstu, on me je po povabil, da naj ga obiščem v njegovi novi domovini Ameriki, in sicer v Helper, Utah.

To vabilo je bilo za mene nekoliko smešno, ker za enega Tržčana, to je skoraj ne mogoče, je treba za tako rajšo preveč denarja. Ampak premišljeval sem noč in dan, kako bi to bilo mogoče in sklenil sem, da za dve leti se ne ganim od doma, in da si prihranim \$1,100, toliko, kolikor je treba za vožnjo v Ameriko in nazaj, za mene in mojo ženo.

Pisal sem mu in napravil mi je "Affidavit of Support" in s tem mi ni bilo težko dobiti vizum od ameriškega konzulata v Benetkah.

Sanjal sem večkrat, ako mi bi uspelo videti to (kakor pravijo pri nas) zlato Ameriko, in res niti zdelo se mi ni, ko sva pozneje položila noge na to novo zemljo. Pet dni sva spala pri družini Tržčanov v New Yorku, ki so prijatelji mojih znancev v Trstu, in potem pa sva nadaljevala proti Clevelandu.

Najprej naj omenim, da ne znava niti besede angleškega jezika. V New Yorku pa sva došla osebe, katere govorijo italijansko. Pisal sem stricu moje žene, da ako nas bi pričakal na postaji v Clevelandu. Njegovo sliko sem v rokah držal, da ga dobim med toliko ljudi, ki so tukaj čakali. Stopila sva na take stopnice, katere te električno smee vozijo na visoko, brez vsake hoje. Od daleč sva videla strica Antona Kovačiča, kateri naju je čakal s svojim zetom, Ladi Lukancem in tako smo se hitro spoznali, kakor da bi zmiraj skupaj bivali. Prijazno naju je povabil na svoj avto in peljal naravnost domov na Sylvia Ave., in tam nama predstavil celo svojo družino. Osem dni sva se nahajala v tem prijetnem domu in vsak večer so naju kam peljali.

Videla sva, kako se v tem mestu ljudje zabavajo. V tem času sva spoznala mnogo Slovencev in sicer Jack Troha, E. 140 St., kateri ima megnico, Mr. in Mrs. Louis Stavanja, Nottingham Rd., Mr. in Mrs. Joseph Adam, Darley Ave., Mr. in Mrs. Anton Gombač, Madison, Ohio, Mr. in Mrs. Frank Krašovec, Addison Rd., Mr. in Mrs. Frank Fortuna, Sylvia Ave., Mr. in Mrs. Anton Bojanc, Glass Ave., in mnogo drugih. Vsi ti Slovenci so naju z radostjo spraševali, kako je pri nas življenje. Zahvaljujemo se jim za njihovo postrežbo.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

nosi zgodovinsko ime in v zadnji vojni se je to ime pridružilo zgodovini vojne, tu so se doigrali boji med partizani in hlapci nacistov. Prav dobro se vidi na filmu lepota vipavske doline, Cerkljsko jezero z okolico, Nova Gorica, Sveta Gora, Novo mesto, Žužemberk itd.

Torej, ako želite videti vaše rojstne kraje, in med temi morda tudi vaše lastne sorodnike, morda pa celo vas samih, ker filmiranih je tudi več ameriških obiskovalcev, poleg naravnih krasot Gorenjske, Dolenjske, Notranjske in drugih delov naše stare domovine, vabljani ste, da pridete te filme videti v petek zvečer v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd.

Vincent Coff.

Na 6. avgusta sva nadaljevala najino pot proti Helper, Utah, na Franka Tomšiča dom, kamor sva dopela po dveh dneh in dveh nočeh vožnje z najlepšim vlakom na svetu. Prispela sva ob 7. uri zvečer; telefoniral sem mu in takoj je s svojim avtom prišel ter naju peljal v svojo lepo hišo. Predstavil nama je najprej svojo veliko družino z otroci, vsi poročeni, in potem pa vsak dan peljal in predstavil mnogo Slovencev, ki so raztreseni po tolikih vaseh okoli tega centra, in sicer Helper, Price, Dragoon, Columbia in veliko drugih, katerih vseh imen se ne spominjam.

Na 22. avgustu naju je peljal skozi Salt Lake City in Nevada v Californijo, k svoji hčerki, poročena Pozan Vinko, bivaajoči v Eureka. Dva dni potem pa v San Franciscu in v Oakland. Tukaj smo bili gosti Antona Tomšiča, ki je vesel človek in spremljal nas je z eno lušno harmoniko, na kateri je zaigral nekaj veselih poskočnic. Tukaj smo spoznali veliko drugih Slovencev, katere je on tisti večer povabil na svoj dom.

Drugi dan smo nadaljevali pot naprej v Los Angeles in potem pa v Arizono in New Mexico. Spali smo en dan tu, en dan drugje. V Gallupu, N. M., smo bili gosti Mr. in Mrs. Novak, ki sta nas okrepčala z bogatim kosilom nato sta nas spremila za 20 milj, ko smo odhajali.

V nedeljo, 31. avgusta smo bili gosti gospoda Edwarda Tomšiča v Walsenburg, Colorado, in tudi pri njemu smo se dobro imeli. Spoznal sem v tem mestu druge Slovence in pokazali so mi tudi svoj Narodni dom. Na Labor Day pa smo si ogledali National Park Mesa Verde, kako so divji Indijanci pred 700 leti živeli; potem smo pa še tisti dan prispeli v Helper.

Prevozili smo skupno več kot 3,600 milj. Nikdar ne bova pozabila, kar sva na tem potovanju videla. Vse one, katere sva na obisku spoznala, in mi bežijo imena, srčno zahvaljujemo za vse, kar so nama dobrega stori-li in ako bo kdo izmed njih prišel v Trst, mu bova povrnila vso gostoljubnost.

Se en teden sva se pri Tomšičevih dobro imela in na 8. septembra sva se začela vračati nazaj proti Trstu. Pet dni sva ostala še v New Yorku, in na 20. septembra sva se vkrcala na parnik "Argentina," ki naju je odpeljal domov.

Lepa hvala gospodu Tavčarju, tajniku Slovenskega narodnega doma v Clevelandu za razkaz prostorov tega velikega Doma, kateri je v čast vsem Slovincem, bivaajoči v Ameriki.

Tem potom se zahvaljujemo stricu in gospodu Tomšiču in vsem drugim osebam, kateri so naju tako prijazno sprejeli, razkazali, kako se v Ameriki imajo in živijo.

Carlo in Maria Ciochi iz Trsta.

Vabilo na obhajanje ameriškega pusta

EUCLID, Ohio—Moje novost so za nekaj časa zaostale, sedaj pa se je nabralo dovolj novosti, in bo danes malo daljše poročilo.

Torej v zadnjem času smo imeli kar dve balincarske tekme po volji naših bogov. Ker se nam ni obneslo, da bi skončali tekmo 14. septembra radi slabega vremena, nismo vedeli izročiti tekme, grade v prave roke, in smo morali nadaljevati z tekmo zadnjega nedelja v septembru. Kdo je bil deležen nagrad, vam bo poročal Klubov tajnik, jaz samo rečem, da smo se imeli prav izvrstno zabavah.

Poročam vsej javnosti, da se se vneli pri Klubu društev in bi vam kar naprej prirejali zabave. Lej ga šmenta, v petek, 25. oktobra že zopet vabijo na ples in dober prigrizek, pa kar v klubovih prostorih. Ta dan bodo obhajali ameriškega pusta, in kako? Postregli vam bodo z ribkajo pečenko z vso prikuho. Naša Urška Trtnik vam napravi take slovenske bobbe, da bi jih prišli vsi predsedniški kandidati poskusit, ako bi jim kdo povedal. Ravno včeraj sam sem gledal iz zavese pri našem Domu, kako je težko nesla stvari, ki se ne morejo v tiste bobbe. Meni se je zdelo, da je nekaj prekmalu, pa sem se spomnila, da je obljubila pripraviti jih cele peharje. To pripravi, da ne bomo pustili, da jih reja, da ne bomo pustili, da jih sama pospravi, je najbolj priporočljivo, da gremo vsi z družinami močmi na ta ameriški pust.

Seveda, imeli bodo tudi na ples pripravljeno, in da ne pozabim, tudi našimite se, da bo bolj veselo in židane volje. Ja, sem poslala po "špešle" kostume kar v Pariz, ker tam se na najbolj zastopijo na take oblake. Ena od naših se je okorajžila, bo najbrž prišla v "honolulu" kostumu, pa če gredo kar vsi njo. Seveda pričakujemo tudi vas iz St. Clairja, Collinwooda, ne, Westparkane, Newburiana in tako dalje.

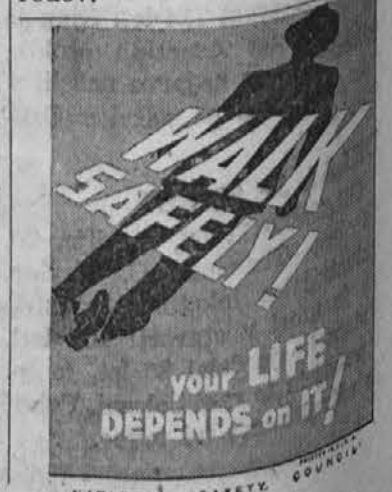
Naši izletniki in izletnice se po večini že vrnili iz ljube stare domovine na svoje domove; eni poročajo dobro, drugi slabo, seveda mi si moramo pa misliti zakaj. Mi nismo šli in bi sami sebi najbolj verjeli. Za danes dovolj, pa kaj več ob drugi priliki!

Mary Medvedšek

Jugoslovanski minister za inozemstvo v Ameriki

Veljko Vlahović
V New York je dospel na Cunardovem velepromniku jugoslovanski prvi deputirski minister za inozemstvo, ki bo vodil jugoslovansko delegacijo pri generalni skupščini Združenih narodov.

BIVŠI GESTAPOVEC PRED SODIŠČEM

V nemškem tisku je bilo objavljeno, da se bo 6. oktobra pričel pred porotnim sodiščem v Kölnu proces proti gestapovcu dr. Emanuelu Schafferju. V obtožnici, ki so jo izdelale nemške oblasti, ga dolžijo umora 6,000 židov v Srbiji v času vojne.

Kakor se je izvedelo, je jugoslovansko ministrstvo za zunanje zadeve zaprosilo nemške oblasti v Bonnu, da bi razširile obtožnico na osnovi materiala, ki ga bo ministrstvo nemškimi oblastem dostavilo. Krivda za umor 6,000 židovskih žena in otrok v Srbiji ni edini Schafferjev zločin.

Dr. Schaffer je polkovnik nemške policije in je bil za časa nemške okupacije od decembra 1941 do oktobra 1944 poveljnik policijskih sil za Srbijo in Banat in s tem desna roka ter pravni svetnik SS-generalisa Meissnerja. Kot komandant policije je odgovoren za požig vasi Skele v Mačvi, za množične pokolje v Kragujevcu in Kraljevu (sedaj Rankovićevu), za smrt tisočev ustrleženih v taboriščih na Banjici in beograjskem sejmišču ter za številne druge zločine njegove policije.

Njegov zločinski značaj osvetljuje naslednji primer: Po ofen-
zi na Kozari so ustaši in ge-

stapovci prignali v taborišče na beograjskem sejmišču na tisoče ljudi, žena in otrok, ki so jih pobrali po okoliških vaseh v času borbe. Iz te skupine so gestapovci po nalogu Arbeitsdiensta poslali štiri transporte po 80 do 150 zdravih in dela sposobnih ljudi v rudnik Trepča na prisilno delo, kjer so delali pod najtežjimi pogoji in živeli v jami, ki je bila spremenjena v taborišče. Zaradi napornega dela, slabe hrane in nemogočih življenjskih pogojev, se je zdravstveno stanje nekaterih kmalu tako poslabšalo, da je šef gestapa iz Kosovske Mitrovice predlagal dr. Schafferju, da bi 73 onemoglih in ušvih enostavno likvidiral. Dr. Schaffer je osebno odobril ta predlog, ki je bil tudi izvršen.

Jugoslovanska komisija za vojne zločine je takoj po osvoboditvi na osnovi dokaznega materiala z odlokom F 610 proglasila dr. Schafferja za vojnega zločinca. Konec leta 1946 je bil dr. Schaffer registriran kot vojni zločinec tudi pri Komisiji organizacije Združenih narodov za vojne zločine. Med 306,864 registriranimi vojnimi zločinci je dr. Schaffer na 784 mestu.

Pri dosedanjih procesih proti raznim drugim gestapovskim

vojnimi zločinci, so prišli na dan še novi zločini dr. Schafferja tako, da je bil odlok št. 610 dopolnjen s 15 dopolnilnimi odloki.

Vrhovno javno tožilstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije je po diplomatski poti zaprosilo, da se pravnemu zastopniku Jugoslavije omogoči udeležba na procesu proti dr. Schafferju. Kakor se je sedaj izvedelo, je nemško ministrstvo za zunanje zadeve izrazilo pripravljenost, da prouči jugoslovanski dopolnilni material za razširjenje obtožnice proti dr. Schafferju, kakor tudi predlog, da bi jugoslovanski uradni predstavnik lahko prisostvoval procesu.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

OGLED TERMoeLEKTRARNE V TRBOVLJAH

Društvo strojnikov, strojevodij in kurjačev Ljudske republike Slovenije je v nedeljo, 7. septembra priredilo delovni izlet v Trbovlje, kjer so si strojniki ogledali največjo in najmodernejše opremljeno termoelektrarno na Balkanu. Temu izletu so se pridružili tudi strojniki iz Hrvaatske.

Pri vstopu v obrat so izletnike dočakali njihovi stanovski tovariši, ki so jih povedli v posamezne obrate in jim tam strokovno tolmačili vse podrobnosti naprav. Vse to so izvršili z velikim veseljem ter na tako zanimiv in preprost način, da bi mogel sestavo naprav razumeti tudi tisti, ki še nikdar ni slišal o kotlovskih in pogonskih napravah v moderno urejeni termoelektrarni. Marsikateri se je začudil, kar verjeti ni mogel, da porabi elektrarna pri najvišji zmogljivosti v treh izmenah 1,000 ton premoga.

Mehanizacija elektrarne je tako utrjena, da poleg velike ko-

ličine porabe premoga ni treba kurjaču prijeti za lopato. Omenjeni obrat preskrbuje tudi druge oddaljene kraje, kot na primer Zagorje, Celje ter vsa večja in manjša podjetja v Trbovljah.

Po dvehurnem zanimivem ogledu vseh oddelkov je delovni kolektiv elektrarne priredil za goste kosilo, na katerem so se prijateljsko porazgovorili, ter izmenjali svoje misli.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

IZ DIVJEGA ZAPADA

Ameriški "divji zapad" že dolgo ne odgovarja več tej označbi. Na splošno ni tako gosto naseljen kot so države srednjega zapada in vzhoda, toda glede civilizacije in modernizacije se lahko uspešno meri z njimi. Mnoga zapadna mesta so celo dosti modernjša od vzhodnih in enostavnega vzroja, ker so mlažja.

Kljub temu pa ima naš zapad svoje posebnosti, ki jih ni najti drugod. To posebno iz vzroka, ker ima mnogo puščavskega ali napol puščavskega ozemlja. Tako beremo v poročilu californijskega departmana za lov in ribištvo, da v nekaterih delih severne Californije delajo veliko škodo na paši divjih osli. Ti osli da so potomci svojih sivih prednikov, ki so jih nekdanji prospektorji za zlato rudno izpustili ali pa so jim ušli. Baj je jih več tisoč in odjedajo pašo goveji živini, ovcam in divjačin. Te podivjane potomce domačih oslov je dovoljeno streljati v vsakem letnem času in njihovo meso je baje zelo okusno.

—NOVA DOBA

DRUŠTVENI KOLEDAR

OKTOBRA

- 3. oktobra, sobota—Ples društva Carniola Tent št. 1288 TM v SND.
- 26. oktobra, nedelja—Koncert Blaua Donau v SND.
- 26. oktobra, nedelja—Program zboru Adria v AJC, Recher Ave.
- 31. oktobra, petek—Ples Demokratskega kluba 23. varde v SND.

NOVEMBRA

- 1. novembra, sobota—Ples društva Concordians št. 185 SNPJ v SND.
- 2. novembra, nedelja—Opera "La Traviata" Glasbene Matice v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.
- 2. nov., nedelja—Ples krožka št. 3 Prog. Slovenk v AJC na Recher Ave.
- 7. novembra, petek—Ples kluba Piscators v SND.
- 8. novembra, sobota—Veselica društva Slovenec št. 1 SDZ v SND.
- 9. novembra, nedelja—Igra dramskega zboru Naša zvezda v AJC na Recher Ave.
- 9. novembra, nedelja—Prireditel društva V boj št. 53 SNPJ v SDD, Waterloo Rd.
- 14. novembra, petek—Ples kluba Jack & Jill v SND.
- 15. novembra, sobota—Veselica društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ v SND.
- 15. novembra, sobota—40-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slov. domu na Holmes Ave.
- 16. novembra, nedelja—Predstava Kat. lige v SND.
- 22. novembra, sobota—Ples Progresivnih Slovenk v SND.
- 26. novembra, sredo—Ples Carol-ton kluba v SND.
- 28. novembra, petek—Ples Rich-man Memorial Post 661 v SND.
- 29. novembra, sobota—Veselica društva Jutranga zvezda št. 137 ABZ v SND.
- 30. novembra, nedelja—Koncert Miss Carolyn Budan v SND, St. Clair Ave.

DECEMBRA

- 6. decembra, sobota—Ples Croatian Pioneers št. 663 HBZ v SND.
- 7. decembra, nedelja—Predstava dram. zboru Ivan Cankar v SND.
- 7. decembra, nedelja—Jesenski koncert zboru Slovan v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.
- 13. decembra, sobota—Domača zabava krožka št. 1 Prog. Slovenk v SDD, Waterloo Rd.
- 13. decembra, sobota—Ples Shar-peys kluba v SND.
- 19. decembra, petek—Ples Bonnavets kluba v SND.
- 20. decembra, sobota—Ples društva Clairwoods št. 40 SDZ v SND.
- 27. decembra, sobota—Ples društva Slovan št. 3 SDZ v SND.
- 31. decembra, sredo—Silvestrov večer SND in Kluba društev SND v obeh dvoranah.

JANUARJA 1953

- 3. januarja, sobota—Veselica društva Napredne Slovenke št. 137 SNPJ v SND.
- 10. januarja, sobota—Veselica društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ v SND.
- 17. januarja, sobota—Veselica društva Glas tlev. delavcev št. 9 SDZ v SND.
- 18. januarja, nedelja—Koncert Eddy Kenika in Josephine Petrovič v SND.
- 24. januarja, sobota—Veselica društva Ložka dolina v SND.
- 31. januarja, sobota—Veselica krožka št. 2 Prog. Slov. v SND.

FEBRUARJA

- 7. februarja, sobota—Veselica društva France Prešeren št. 17 SDZ v SND.
- 8. februarja, nedelja—40-letnica društva Ribnica št. 12 SDZ v SND.
- 14. februarja, sobota—Veselica društva Cleveland št. 126 SNPJ v SND.
- 15. februarja, nedelja—Predstava dram. zboru Ivan Cankar v SND.

Preslica—smrt goveje živine na Barju

Tekom stoletij se je na osuševalnih delih Ljubljanskega barja, mnogo storilo ter se potreba na melioracijska dela še vedno nadaljuje. Brez dvoma je smotrna melioracija Ljubljanskega barja velikega pomena ne samo za prehrano mesta Ljubljane, temveč tudi za prehrano velikega dela Slovenije. Poročalo se je, da preučujejo dokončna regulacijska dela na Ljubljani in njenih pritokih in da se bodo tudi v doglednem času izvršila tako, da se nam ne bo več treba bati povodnji in da se bo tudi obvladala višina barjanske talnice. Do sedaj opravljena osuševalna dela so pokazala že vidne uspehe, kajti v zadnjih petnajstih letih ni bilo na Barju nobene povodnji, ki bi povzročila večjo škodo poljskim pridelkom.

Ljubljansko barje ima velikanško površino 16,000 hektar, največ je travnikov, od katerih leži dober del na ozemlju Ljubljanske mestne občine. Barjanska tla se obdelujejo še zelo preprosto po neklih splošnih in neracionalnih načelih. Ker pa živimo sedaj v izrednih prehrabnih razmerah, bo treba ondotnemu kmetijstvu in še posebno živinoreji posvetiti mnogo

več pozornosti, in sicer vsestransko po pravilih sodobne kmetijske stroke.

Na Barju se je pojavil pred približno 60 leti na travnikih, pašnikih in tudi na njivah nadležan plevel, po imenu preslica (Equisetum arvense), ki je po svoji naravi zelo živa rastlina in je lahko imenujemo strup za govejo živino. Nasploh velja kot močvirna rastlina, vendar se na barjanskih tleh proti pričakovanju vedno bolj širi, čeprav se je Barje v zadnjih 30 letih že znatno osušilo. Ta rastlina nastopa v dveh različnih oblikah, in sicer zgodaj spomladi v obliki peclja brez vejic, ki sliči belušu (šparglju), nato pa v obliki 20 do 30 centimetrov visoke smrečice z vejicami. Korenine preslice segajo v sivo ilovico tri do štiri metre globoko.

Preslica, ki se pokaže v drugi obliki, je največji sovražnik za govejo živino, kajti krava, ki je krmljena s krmo, kateri je prinešana preslica, prične vidno hirati, ima vedno manj mleka in ga popolnoma izgubi. Da bi se ta plevel zatrl ali vsaj omejil, se je med kmeti že vse močje ugibalo in poizkušalo, vendar pa ji je ostal do sedaj Barjan brez moči.

Ni mi treba poudarjati, kako velikega pomena je živinoreja na Barju za mesto Ljubljano, posebno še v časih, v katerih živi-

mo. Mislim tu posebno na preskrbo mesta z mlekom in z mesom; to je za Ljubljano življenjsko važen problem. Če se bo epidemija preslice širila po barjanskih travnikih v tem tempu naprej, potem lahko računamo, da v 10 letih na Barju ne bo več goveje živine.

Barjan.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

ODRASLA DRUŽINA

dobi stanovanje s 5 lepimi sobami, vse nanovo dekorirano; fornex na plin, avtomatični grelec. Najemnina \$75. Blizu transportacije. Pokličite KE 1-5648

PRODA SE

TRGOVINA Z GROCERIJOM IN MESNICOM.
V sredi slovenske naselbine. Najemnina zelo zmerna. Pokličite KE 1-2881

DELO DOBIJO ŽENSKE

ISČE SE MLADO DEKLE, KI BI BILO Z POMOČ MATER Z DVEMA OTROKOMA, PO SOLI.
V CLEVELAND HEIGHTSU. Pokličite ERview 1-2016

DELO DOBIJO MOŠKI

OPERATORJI ZA

TURRET LATHE GRINDER

Visoka plača od ure—6 dni tedensko
Najboljše delovne razmere
Cleveland Graphite Bronze Co.
17000 ST. CLAIR AVE.

HIŠA NAPRODAJ

PRODA SE HIŠO

za 4 družine. Vsako stanovanje ima štiri velike sobe in kopalnice. Dva stanovanja sta prazna. Se lahko takoj vselite.
Za podrobnosti se zglasite na 1087 E. 68 St.

Zastopniki

"Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UTah 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
17902 Nottingham Road
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Avenue
Diamond 1-8029

YOU can be the woman of the year

PREPARE FOR NURSING—the most needed profession for women in a National Emergency

Talk to the Director of Nurses at your local hospital, or apply to a college or hospital School of Nursing.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in dobri, skrbni oče

JACOB GREGORIN

Zatisnil je svoje blage oči dne 22. septembra 1952. Pogreb se je vršil dne 25. septembra iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen 23. julija 1894 leta v vasi Brezje pri Dobravi na Notranjskem.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni in spoštovanja do njega nam je bil v veliko tolažbo v dneh smrti.

Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, kakor tudi vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno v posluho za spremstvo pri pogrebu.

Srčna hvala onim, ki so se prišli posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškemu odru, in vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Našo zahvalo naj sprejme pogrebna Mary A. Svetek za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko posluho. Hvala tudi nosilec krste, sobratom od društva Slovenski dom št. 6 SDZ.

Končana je Tvoja zemeljska pot, ljubljani. Odesli so Te iz hiše, ki je sedaj pusta in prazna in Te položili v hladni grob. Naša srca pa so polna žalosti in oči polne grenkih solz, vsaj smo Te vsi ljubili. Tolaži nas zavest, da nas bo enkrat smrt zopet združila na veke.

Spavaj sladko večno nezdravno spanje!

Zalujoči ostali:

MARY, rojena JERAK, soproga
STANLEY, sin
ANN, poročena ŽITNIK, hčerka
MARTHA, sinaha
VINCENT, zet
DALE, DARLINE, JANET, GAYLE, vnuki
MATT GREGORIN, brat v N. Chicago, Ill.
in sorodniki v Jugoslaviji

Euclid, Ohio, dne 22. oktobra 1952.

WARWICK DEEPING

USODOVEC

ROMAN

(Nadaljevanje)

Vesela je bila, ko jo je povabil s seboj na Dolgo trato. Zaprla sta Boba v dnevno sobo, da bi ostal za varuha, in krenila čez dvorišče na pašnik. Pred vrati kolarne jo je krepko objel in poljubil, in Mary je čutila groznico, ki se je zdramila v njenih nedrih. "Ljubo moje!" Črn netopir jima je neslišno zakrožil nad glavama. Kosmate stare seči so bile pretkane z zlatom. Vozna pot je vodila do spodnje lese pašnika; s telesom ob telesu sta stopala med kolotečinami. Mary je gledala zdaj kvišku, zdaj v tla, toda on je gledal samo njo.

"Si srečna, srcece?"

Pokimala je, izpregovoriti ni hotela.

"Jaz tudi, in ne malo. Ali ni lepa misel, da je vse to najino?" Spet je pokimala, in pod veli-

kim kostanjem ob spodnji lesi jo je vnovič objel in jo še strastneje poljubil kakor prej. Mary je priprla oči: zdelo se ji je, da ne stoji več na tleh, ampak da v mehke, zelenem somraku plava pod krošnjo drevesa. Krave so bile tu počivale v dnevni vročini. Krenila sta dalje, skozi les in na Dolgo trato, in kolena so se ji šibila, in bolj in bolj se je z vso težo naslanjala v lok njegovega komolca. Čutila je vonj po senu, in nekaj v njej je drhtelo od koprnenja in strahu.

"Trudna, Mary?"

"Malce — da."

"Poiščiva si prostorček."

Noge so jima smukale po dišečih rekeh in po bledem strnišču. Mrak je prihajal nekam mahoma, in tišina v samotnem zelenam dolu je bila tolikšna, da si slišal Bični potok, kako je nalik

rvavi svili polzel med zelenjem. Sive redi so črnele, čeprav je drevje na onem bregu še zeleno vračalo zahodni žar. Krenila sta proti Klinovcu, k hrastju; tu, v tesnem kotu med gozdom in vodo, je bil Will na roko pokosil travo. Pod širokimi vejami nekake hrsta je bil zgrabil svoje redi v kopico. Seno je bilo dišeče in suho, zakaj hrastovo listje nad njim je prestrezalo róso.

"Take košnje še ne pomnim, Mary. Nekdo mi je prinesel srečo."

Držeč jo za roke, je sedel na kopico. Čutila je kako jo je vlekel zanje, in je bila hkratu srečno vznemirjena in prepadena.

"Ljubo moje —"

Kar mahoma se je stajala in omahnila. Držal jo je na kolenih in v naročju. Poljubljal ji je usta in oči.

"Moja ženica."

Rahlo jo je položil v seno in legel k njej, nekoliko više od nje, tako da ji je gledal v obraz. Seno je bilo mehko in je imelo sladek duh. Takisto je bilo, kakor da bi se solnce mudilo v njem, in Maryjina medloba je bila kakor mrak, pogrezanje v skrivnostno, temno dokončnost. Sklanjal se je nad njo in ji gledal v oči.

"Mary —"

Na tej mehki junijski postelji, utopljena v njenem stlačenem vonju, je za trenutek pozabila svoj strah.

2

Ko se je pri šestih jelkah ločila od njega, je v strahu in zmedbi zbežala po Melhurstski cesti nizdol. Prepričana je bila, da ima laze polne sena, čeprav jih je bila izprhala in čeprav je bila zatajila svoj strah in naprosila ljubega, da ji jih je s prsti prečesal. Da, kako se je morala premagovati! A prav to premagovanje jo je bilo rešilo, tako je vsaj mislila, ko se je zavedela, da ni dosti manjkalo, pa bi bila z njim vred skočila v prepad izpozabe, če bi bil hotel. Da, oba sta bila že tik ob robu prepada. A mahoma se je bila iztrgala omami, se malce histerično zasmejala in ga jela dražiti in mu metati suho travo v obraz.

"Oh, Arnold—kakšna otroka sva —"

Spametovala se je bila in prišla do sape; a zdaj ji je srce še zaradi nečesa drugega hitreje utripalo. Sveta nebesa, kako blizu je bila pogubi: še malo, pa bi se mu bila neopravičljivo dala v last! Groza jo je bila obšla. "Oh, zdaj moram iti. Doma se bodo čudili, kje sem." In vso pot do Melhurstske ceste je na vsakem temnem kraju in ob slehernem senčnem zatišju pod sečmi trepetala od strahu, da je ne bi zaskočila nova kriza.

Ko jo je potem poljubil in ji voščil lahko noč, je bila na vitkih deviških nogah preplašena stekla po cesti nizdol. Kakšen beg, Bog nebeški! Beg pred seboj, takisto kakor pred njim.

Spolna burja je ni bila samo prestrašila, ampak ji je bila dala tudi nekakšen odločilni pogum, ki je dosegel vrhunec v tem, da je zbežala. Čutila je, da mora zdaj teči, teči, in se ne sme več ustaviti, ako noče, da jo tista stara, grozna hiša požre.

Svoj beg je potem nadaljevala. Telesno dejanje se je izpreverilo v duševni odpor. Stiskala se je ob pepelovskih plotovih kakor katera si bodi majhna deklina, ki se vrača z razburljive pustolovščine, in malo je manjkalo, da ni trčila v ubogege Cooodea, ki se je naslanjal na vrtno lesno in obešal svojo tožnost na srebrne žebelje zvezd. "O!" je osupla vzkliknila Mary in smuknila mimo njega, čeprav je vedela, da jo je bil spoznal, da jo je opazoval, ko je šla z doma in prežal nanjo kdaj se vrne. Smešni bedak! Zaloputnila je vrata "Hiše z zelenimi vetrnicami," a to je bil tudi njen edini ključovalni odgovor, in nesrečni Cooode se ji je zdel kaj klavrn razlog zanj. Ko je pa pri zadnjih vratih smuknila v hišo in po stopnicah v svojo sobo, so dobile njene misli določnejšo obliko. Kakor vsaka ženska, se je tudi ona zatekla k zrcalu. Nič ni bilo razbitega, hvala Bogu! Dozdevno mirna je krenila dol in našla stara dva še bedeča in vsa vznemirjena zaradi njene odsotnosti.

"Zelo pozna si, Mary," je rekla mati.

"Res? Nič ure nisem imela s seboj. In ti dolgi večeri —"

Stari Viner je v zadregu strmel na konec svojega brezpetnika. Da, ti poletni večeri, ko je ležala zunaj seno in so zvezde migljale na nebu—njegovemu dekletu, doraslemu za moški objem! Življenje je bilo pač polno žalostnih reči. Vendar—konec koncev je bil Furze spodoben človek.

Mary se je bila polastila časnika in se z njim v roki skrčila v naslanjač. Brala je o Francoskih v Maroku, o umazanih komunistih, ki so na Bolgarskem pravkar dobivali zasluženo plačilo, in o desetletni deklici, ki jo je bil mlad fant v gozdu z gorjačo ubil. Res čeden, napreden, prijazen svet! A naj jo je vse to še tako zanimalo—ta mah bi bile lahko stale črke na glavi. Potiskani list ji je bil samo zaslon, ki so se za njim njene zbežane misli preoblačile in v naglici nadevale dokončno, nepričakovano obleko: opravo za beg. Pa ne da bi bila izgubila glavo. Narobe, še trdneje jo je čutila na ramenih ko kdaj poprej, dasi vso polno prerazdražene trme in neučakanosti, da bi prišla odtod. Načrt za beg jo je obsedel kar mahoma, ko je pregledovala stolpe z oglasi.

Oče in mati sta se odpravljala spat.

"Lahko noč, Mary."

Razumela je skriti opomin, naj gre tudi ona leč. Nu, poslej bo

hodila spat in vstajala, kadar jo bo volja.

"Lahko noč. Malo bom še brala."

Vendar je vstala in naglo, strastno poljubila očeta, ki je začutil v tem poljubu nedoločen kes in jo potrepljal po ramenu.

"Ne pozabi svetiljke, dete," je rekla mati, zmerom polna nepotrebnih nauk.

Ko sta odšla, se Mary ni več obotavljala. Ves načrt se je bil izoblikoval in prekril zmedo, ki ji je vznemirjala duha. Toda vzvrat je bil neogiben. Odločila se je, a s srdito, drhtečo hlastjo in s čudno mešanico brezčutnosti in sočutja. Odločila je časnika, sedla k oknu za pisalno mizo in napisala pismo. Tri liste je popisala. Pismo je bilo nekoliko histerično; obtoževala je sebe in Furze in vsakogar. Pojasnil je kar prekipelavo; da bi opravičila svoj beg, je spet in spet poudarjala, da ne more drugače. Rekla je, da bo pisala tudi Arnoldu Furzeu, ki pa naj nikar ne zve, kje je in kaj se je zgodilo z njo.

Ko je vse utihnilo, je prižgala svečo, upihnila svetiljko in vzela pismo s seboj na vrh. Izpod postelje je potegnila star zelen kovček in jela spravljati svoje reči, pri čemer je skrbno odlagala, kar je bilo odveč. Novo obleko si je pripravila za pot, drugo najboljšo je pa hotela vzeti s seboj. Mimo teh dveh ni imela bogve kaj novega, in njeno ubežno telo je moglo odnesti skoraj vse boljše reči na sebi. Delala je premišljeno, z občutkom prijetne samozavesti. Uživala je majhno senzacijo. Možnost, da bi se morala kdaj vrniti, je ni vznemirjala, zakaj v življenju ženske so čustvene odločitve, ko niti ne misli na to, da bi prišla nazaj.

(Dalje prihodnjič)

OGLAŠAJTE V
ENAKOPRAVNOSTI

V vsaki slovenski družini, ki se
zanima za napredek in razvoj Slo-

vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

His Platform Is Peace

THE PEOPLE'S CHOICE

Savings Accounts Insured
Semi-Annual Dividends
CITIZENS FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1542 South Halsted Street

Chicago Heights, Illinois

Phone SKyline 4-4700

You are looking into the mouth of
a 16-inch gun on the U. S. S. New Jersey

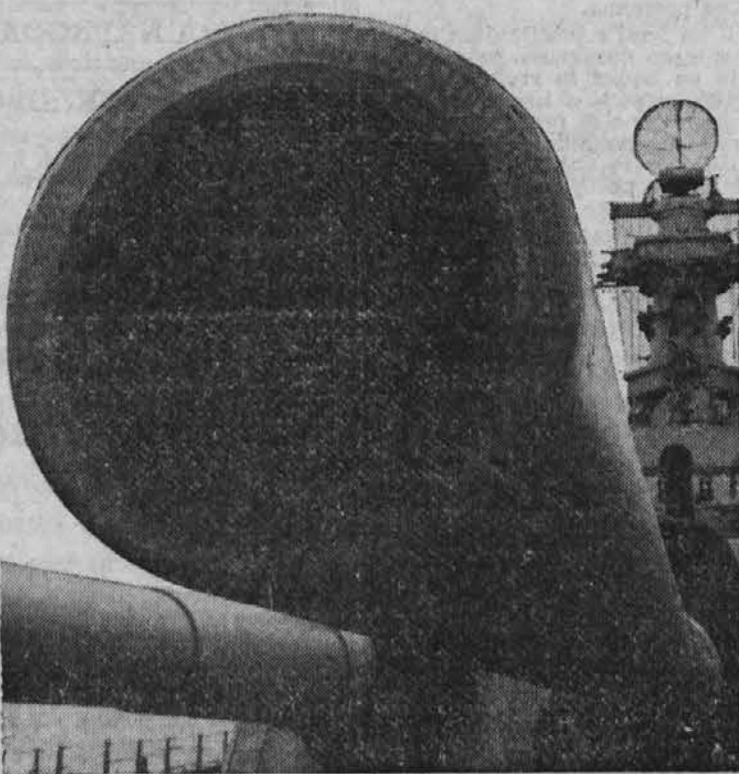

It's typical of the huge rifles with which our great navy bristles. And the size of that bore is a comforting reminder that America's watchdogs have a bite as bad as their bark.

This represents one kind of strength America must maintain in order to keep the restless peace. For surely we all realize that now peace is only for the strong.

But keeping America strong calls for more than armed strength. It means that our economy must be stable, too. And that's where you can help... by buying United States Defense Bonds! For by bonds and other forms of saving you are building up a personal backlog of financial security which means economic strength for our country.

Saving through bond buying is easier than you think! Try it—through the Payroll Savings Plan where you work. With this Plan you can save a regular sum out of every check—before you have a chance to spend it. And, you know, no matter how small your income, you can't afford not to save something for yourself. So join the Plan today. Thousands say it's the one sure way to save!

HERE'S HOW E BONDS NOW EARN MORE MONEY FOR YOU!

Now safe, sure U. S. Series E Defense Bonds pay an even better return than ever before... thanks to 3 brand-new money-earning features just announced by the U. S. Treasury.

1. Now every Series E Bond you buy begins earning interest after only 6 months. It earns 3%, compounded semiannually, when held to maturity. It reaches full maturity value earlier (9 years 8 months) and the interest it pays is now bigger at the start!

2. Every Series E Defense Bond you own can now go on earning interest for 10 more years after it reaches the original maturity date—without your lifting a finger!

3. During the 10-year extension period, every unmatured bond earns at the new, higher interest (average 3% compounded semiannually). Your original \$18.75 can now repay you \$33.67. \$37.50 pays back \$67.34. And so on.

Start now! Invest more savings in better-paying U. S. Series E Bonds—through the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank.

Peace is for the strong... for peace and prosperity
save with U. S. Defense Bonds!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, The Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

Dva pogrebna
zavoda
za
zanesljivo
izkušeno
simpatično
pogrebniško
postrežbo
po
CENAH, KI JIH
VI
DOLOČITE
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1033 East 62nd St.
Henderson 1-1018 - Klamath 1-5800

B. J. RADIO SERVICE
SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh
vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY
Real Money Maker — GROCERY
near Oak Park. Best offer. See
to appreciate.
Columbus 1-1868

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 3 year old
child, desperately need 3-4 room
unfurnished apartment. Any
good location. Prefer North.
Moderate rental.
TUXedo 9-1648

NORTHWEST or Suburbs. Prefer
Skokie. Family needs 3 bed-
room house by November 1. Pre-
fer unfurnished. Lease for 6
months or permanent. Best care
for your house. References.
Moderate rental.
RODney 3-6911

RESPONSIBLE USED CAR
DEALER—Wife, 2 little chil-
dren need 5 room furnished
apartment. Any good location ex-
cept Wilson Avenue district.
Moderate rental.
G. V. McEvers
KEystone 8-5040

EDUCATION
MOLDS OUR
FUTURE

BETTER SCHOOLS BUILD
A STRONGER AMERICA